

รายงานความก้าวหน้าครั้งที่ 2 (ปีงบประมาณ 2556)

แผนงานวิจัย

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

สนองพระราชดำริโดย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เรื่อง

ความหลากหลายและบทบาทของปลวกและมดในระบบนิเวศป่าเต็งรัง จังหวัดน่าน

โดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงแข สิริเจริญชัย

อาจารย์ ดร. ชัชวาล ใจช็อกกุล

นายนราธิป จันทรสวัสดิ์

ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(รายงานความก้าวหน้าครั้งนี้อยู่ในระหว่างการศึกษ ห้ามนำไปใช้อ้างอิง)

บทสรุป

ความหลากหลายทางชนิดของปลวกได้ถูกศึกษาในพื้นที่ศึกษาป่าเต็งรังและสวนมะม่วง ในบริเวณสถานีวิจัย Chulalongkorn University Forestry and Research Station ตำบลไหล่น่าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ในช่วงแล้งร้อน (เมษายน) และช่วงฝน (กรกฎาคม) ปี 2555 พบปลวกเพียง 2 ชนิดในทั้งสองพื้นที่ ได้แก่ ปลวกชนิด *Macrotermes* sp. และ *Odontotermes* sp. อยู่ในวงศ์ย่อย Macrotermitinae, วงศ์ Termitidae ส่วนในช่วงแล้งหนาว (พฤศจิกายน 2555) และช่วงแล้งร้อน (เมษายน 2556) พบปลวกไม่มากนักในพื้นที่ศึกษาทั้งสองและยังอยู่ในขั้นตอนการระบุชนิด สำหรับความหลากหลายทางชนิดของมดในปี 2555 ทั้งในช่วงแล้งร้อน ช่วงฝนและช่วงแล้งหนาว และปี 2556 ในช่วงแล้งร้อน ทั้งสองพื้นที่ศึกษา พบมดทั้งสิ้น 43 ชนิด จัดอยู่ใน 5 วงศ์ย่อย ได้แก่ วงศ์ย่อย Dolichoderinae, วงศ์ย่อย Formicinae, วงศ์ย่อย Myrmicinae, วงศ์ย่อย Ponerinae, และวงศ์ย่อย Pseudomyrmecinae ชนิดของมดที่พบในพื้นที่ป่าเต็งรังมีน้อยกว่าในพื้นที่สวนมะม่วง มดเด่นที่พบในพื้นที่ป่าเต็งรัง คือ มดแดง *Oecophylla smaragdina* ซึ่งพบเป็นชนิดเด่นในทุกช่วงที่ทำการศึกษา ในขณะที่มดเด่นในพื้นที่สวนมะม่วง คือ มดง่าม *Pheidologeton diversus* ในการเข้าเก็บตัวอย่างในช่วงแล้งร้อน ปี 2556 ในพื้นที่ป่าเต็งรังพื้นที่ที่ 1 ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ถูกไฟไหม้ก่อนเข้าพื้นที่เป็นเวลาหนึ่งวัน พบว่ามีมดชนิด *Recurvidris* sp.1 of AMK เป็นชนิดที่สำรวจพบในบริเวณนี้เป็นครั้งแรก

จพ

เลขหมู่ ๖๓ 15

เลขทะเบียน 016474

วัน, เดือน, ปี 23 มี.ค. 58

บทนำ

พื้นที่ศึกษาในบริเวณตำบลไหล่นาน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน เป็นพื้นที่ที่มีป่าเต็งรังกระจายอยู่โดยทั่วไป สลับกับทุ่งหญ้าและพื้นที่ทำการเกษตร ป่าเต็งรังในบริเวณนี้ทั้งหมดเป็นป่าทุติยภูมิ เป็นป่าธรรมชาติที่เคยถูกชาวบ้านที่อาศัยในบริเวณดังกล่าวบุกรุกถากถางเพื่อทำการเกษตร ปัจจุบันพื้นที่ศึกษานี้ถูกทิ้งร้างมานานกว่า 20 ปี และได้รับการมอบหมายให้อยู่ในความดูแลของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งต่อมาทางมหาวิทยาลัยได้จัดตั้งเป็น สถานีวิจัย Chulalongkorn University Forestry and Research Station เพื่อใช้เป็นพื้นที่ในการศึกษาและทำ วิจัยภาคสนาม พื้นที่ป่าเต็งรังในบริเวณรอบอาคารของสถานีวิจัยยังคงเป็นแหล่งอาศัยของแมลงหลายชนิด พบว่า แมลงหลากหลายชนิดมีการกระจายอยู่ทั่วไปในแหล่งอาศัยแบบต่าง ๆ แมลงที่พบเป็นจำนวนมากและน่าสนใจศึกษา กลุ่มหนึ่งคือ มดและปลวก (Sitthicharoenchai and Chantarasawat, 2006) ซึ่งเป็นแมลงสังคมแท้จริง (eusocial insects) ภายในรังของแมลงสังคมกลุ่มนี้มักมีจำนวนประชากรค่อนข้างสูงถึงสูงมาก และมีการแบ่ง วรรณะชัดเจนทั้งลักษณะรูปร่างและหน้าที่การทำงานภายในรัง มดและปลวกต่างก็เป็นสิ่งมีชีวิตที่มีบทบาทเชิง นิเวศในแหล่งอาศัยที่มันอาศัยอยู่ โดยเฉพาะบทบาทสำคัญในการรักษาความสมดุลตามธรรมชาติของระบบนิเวศ เหล่านั้น

มดเป็นแมลงที่พบกระจายในเกือบทุกระบบนิเวศบนโลก มดส่วนใหญ่เป็นผู้ล่าจึงช่วยควบคุมจำนวนประชากร ของแมลงหรือสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังขนาดเล็กชนิดอื่น ๆ ซึ่งเป็นเหยื่อของมันในระบบนิเวศที่มันอาศัยอยู่ได้ดี ในขณะที่มดบางชนิดก็เป็นเหยื่ออาหารของสัตว์อื่นที่อาศัยอยู่ใน แหล่งอาศัยนั้นได้เช่นเดียวกัน มดบางชนิดมีหน้าที่เชิงนิเวศเป็นผู้กินซาก จะมีบทบาทเชิงนิเวศในการช่วยเพิ่ม อัตราการย่อยสลายอินทรีย์สารในธรรมชาติ มดบางชนิดเป็นผู้กินพืช มักมีส่วนช่วยในการกระจายเมล็ดพันธุ์พืช นอกจากนี้ยังมีมดอีกหลายชนิดซึ่งมีความสัมพันธ์กับสัตว์ พืช หรือเห็ดรา ในลักษณะของการได้ประโยชน์ร่วมกัน การพึ่งพา การอิงอาศัย และการเป็นปรสิต มดจึงเป็นสัตว์ที่สามารถใช้เป็นดัชนีประเมินความหลากหลายของพืช หรือสัตว์บางชนิดได้ อีกทั้งยังใช้เป็นตัวบ่งชี้ทางชีวภาพในการตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมได้

แมลงในกลุ่มปลวกจัดเป็นแมลงที่มีบทบาทสำคัญมากในกระบวนการย่อยสลายซาก เป็นสิ่งมีชีวิตที่มีบทบาท สำคัญต่อการย่อยสลายซากพืชในธรรมชาติ โดยเฉพาะบริเวณเขตร้อนชื้นดังเช่นในประเทศไทยซึ่งมีป่าไม้ธรรมชาติ อยู่หลายแบบ อันได้แก่ ป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง ป่าดิบชื้น และป่าดิบเขา เป็นต้น ในป่าธรรมชาติเหล่านี้มักมี ปลวกหลายชนิดอาศัยอยู่ ทั้งนี้ความหลากหลายทางชนิดและการแพร่กระจายของปลวกขึ้นอยู่กับชนิดของระบบ นิเวศป่าไม้ ปลวกในธรรมชาติยังมีบทบาทเป็นเหยื่ออาหารของสิ่งมีชีวิตอื่นในระบบนิเวศที่มันอาศัยอยู่ด้วย นอกจากนี้บทบาทอีกอันหนึ่งที่น่าสนใจของปลวกในระบบนิเวศ คือ บทบาทความสัมพันธ์ของปลวกที่มีต่อเห็ดรา ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีว่าปลวกบางชนิดสามารถเพาะเลี้ยงเห็ดราได้ เช่น เห็ดโคนซึ่งเป็นเห็ดเศรษฐกิจ เป็นต้น นอกเหนือจากบทบาทของปลวกดังที่กล่าวมาข้างต้น ปัจจุบันยังพบว่าปลวกบางสายพันธุ์อาจถูกใช้ประโยชน์ใน การสร้างผลิตภัณฑ์พลังงานทางเลือก โดยนำการคัดเลือกสายพันธุ์โปรโตซัวหรือแบคทีเรียที่อาศัยอยู่ในทางเดิน อาหารของปลวก นำมาสกัดยีนส์ที่สร้างเอนไซม์เซลลูเลสสำหรับย่อยเซลลูโลส อันเป็นหนึ่งในกระบวนการสร้าง แอลกอฮอล์เพื่อเข้าสู่การสร้างสารประกอบที่สามารถใช้ทดแทนน้ำมันได้

ดังนั้นงานวิจัยพื้นฐานในเรื่องของความหลากหลายชนิดของมดและปลวก จึงนับว่าเป็นสิ่งจำเป็นลำดับแรกที่ต้อง ทำการศึกษาค้นคว้า งานวิจัยในเชิงอนุกรมวิธานและเชิงความหลากหลายของแมลงกลุ่มนี้ในระบบนิเวศต่าง ๆ ของประเทศไทย ยังมีรายงานอยู่ในปริมาณที่ไม่มากนัก เมื่อเปรียบเทียบกับผลการวิจัยของต่างประเทศ แมลง

สังคมกลุ่มนี้โดยเฉพาะมดมีจำนวนชนิดอาศัยอยู่บนโลกค่อนข้างมาก อีกทั้งยังเป็นกลุ่มแมลงที่พบกระจายไปทุกหนทุกแห่ง มีบทบาทในระบบนิเวศมากมาย การศึกษาในเรื่องความหลากหลายสำหรับมดและปลวกในประเทศไทยยังคงต้องการกำลังสมองและกำลังคนจากนักวิจัยอีกมากในทุกเรื่องที่เกี่ยวข้อง งานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายในการศึกษาความหลากหลายและบทบาทของมดและปลวกในระบบนิเวศป่าเต็งรัง ในจังหวัดน่าน รวมทั้งบทบาททางนิเวศบางประการของชนิดของมดและปลวกที่น่าสนใจ ผลการศึกษาที่ได้รับนอกจากจะเป็นองค์ความรู้ที่สามารถเผยแพร่สู่ชุมชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่และบุคคลทั่วไปแล้ว ยังเป็นข้อมูลพื้นฐานที่อาจนำไปต่อยอดงานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้องได้

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อศึกษาความหลากหลายชนิดของปลวกและลักษณะรังปลวกในป่าเต็งรังบริเวณสถานีวิจัย Chulalongkorn University Forestry and Research Station
2. เพื่อศึกษาความหลากหลายชนิดของมดและบทบาทเชิงนิเวศของมดบางชนิดในป่าเต็งรัง

สถานที่ทำการวิจัยและเก็บข้อมูล

พื้นที่ศึกษาตั้งอยู่ในบริเวณสถานีวิจัย Chulalongkorn University Forestry and Research Station ตำบลไถล่น่าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ประกอบด้วย

1. พื้นที่ป่าเต็งรัง จำนวน 2 พื้นที่
2. พื้นที่การเกษตร (สวนมะม่วง) จำนวน 2 พื้นที่

หมายเหตุ:

- ป่าเต็งรังเป็นป่าทุติยภูมิถูกทิ้งร้างนานกว่า 20 ปี ประกอบด้วยพืชหลัก คือ ต้นพลวง
- พื้นที่การเกษตร (สวนมะม่วง) เป็นพื้นที่ที่ผู้ทำการวิจัยแทรกทำการวิจัยโดยไม่ได้ปรากฏอยู่ในโครงร่างของโครงการวิจัยนี้ แต่ผลข้อมูลที่ได้สามารถนำมาช่วยในการวิเคราะห์เปรียบเทียบและประมวลผลของโครงการได้

วิธีดำเนินการวิจัย และแผนการปฏิบัติงาน

การศึกษาความหลากหลายชนิดของมดและปลวกในป่าเต็งรัง

1. การวางแผนสำรวจและวางกับดักหลุม (19-22 มกราคม 2555)

การเลือกพื้นที่ศึกษาทำโดยการเดินสำรวจหาแปลงพื้นที่ศึกษาในป่าเต็งรัง (จำนวน 2 พื้นที่) บริเวณรอบอาคารสถานีวิจัย และสำรวจเลือกพื้นที่ศึกษาในพื้นที่เกษตรซึ่งเป็นสวนมะม่วง (จำนวน 2 พื้นที่) เพื่อใช้ในการเปรียบเทียบผลการศึกษานิดและรังปลวกในพื้นที่ป่าธรรมชาติและพื้นที่ที่มีกิจกรรมของมนุษย์

ในแต่ละพื้นที่ศึกษาทำการวางแผนสำรวจ (line transect) 3 แนว ขนาดความยาวแนวละ 50 ม. และมีระยะห่างของแนวสำรวจแต่ละแนว 5 ม. ระบุตำแหน่งสำหรับวางกับดักหลุมไว้บนแนวสำรวจทุกแนว โดยให้กับดักหลุมแต่ละอันวางห่างจากกัน 5 ม. กำหนดให้แนวสำรวจแต่ละแนวมีกับดักหลุมจำนวน 10 กับดัก

2. การศึกษาชนิดและลักษณะรังของปลวก

2.1 ระยะเวลาที่ศึกษา

ปี 2555: ครั้งที่ 1: 22-26 เมษายน 2555, ครั้งที่ 2: 26-29 กรกฎาคม 2555 และครั้งที่ 3: 22-25 พฤศจิกายน 2555

ปี 2556: ครั้งที่ 1: 17-20 เมษายน 2556 (พื้นที่ป่าเต็งรังพื้นที่ 2 ถูกไฟไหม้ก่อนเข้าเก็บตัวอย่างเป็นเวลาประมาณ 1 วัน)

2.2 การเก็บตัวอย่างปลวก

การจับโดยวิธี handling capture

การจับปลวกโดยใช้ปากคีบ ทำการเลือกจับเฉพาะปลวกทหารที่พบตามแนวสำรวจที่กำหนดไว้ในพื้นที่ศึกษาดังข้อ 1 ใช้เวลาประมาณ 30 นาทีต่อหนึ่งพื้นที่ ปลวกที่จับได้ถูกต้องใน 70% อัลกอซอล และนำกลับมาที่ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อทำการศึกษาต่อไป

การจับโดยวิธีกับดักแบบ termite baiting system

การดักจับปลวกโดยสุ่มเลือกแนวสำรวจตามที่กำหนดไว้ในพื้นที่ศึกษาดังข้อ 1 (โดยการจับสลาก) มา 1 แนว จากนั้นวาง termite baiting station ลงไปในหลุมดักที่ทำไว้ตามเส้นแนวสำรวจ จำนวน 10 กับดักต่อหนึ่งพื้นที่ศึกษา วางกับดักทิ้งไว้เป็นเวลา 48 ชั่วโมงจึงเก็บขึ้น ปลวกที่เก็บได้ถูกต้องใน 70% อัลกอซอล และแยกเก็บผ่าน bait ไว้ในช่องพลาสติก

2.3 การระบุชนิดของปลวก

ปลวกทหารที่จับได้จากการเก็บตัวอย่างทั้งสองวิธี ถูกนำมาศึกษาลักษณะภายนอกใต้กล้องจุลทรรศน์แบบใช้แสง ที่ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อระบุชื่อสกุลปลวก (key to genus) เป็นอย่างน้อย ทั้งนี้โดยอ้างอิงจาก Roonwal and Chhotani, 1989 ตัวอย่างของปลวกทุกชนิดบางส่วนนำไปเก็บไว้ในพิพิธภัณฑ์สถานธรรมชาติวิทยาแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อใช้ในการศึกษาต่อไป

2.4 การศึกษาลักษณะรังปลวก

ในทุกพื้นที่ศึกษาเดินสำรวจหารังปลวก พร้อมทั้งเก็บตัวอย่างปลวกที่อยู่ในรังเพื่อนำมารบรูป สกulpture ทำการถ่ายรูปรังปลวกที่พบด้วยกล้องดิจิทัล Nikon Coolpix P7000 เพื่อเก็บเป็นข้อมูลประกอบสำหรับปลวกแต่ละสกุลและชนิดที่พบในพื้นที่ศึกษา

3. การศึกษาชนิดของมด (ครั้งที่ 1: 22-26 เมษายน 2555, ครั้งที่ 2: 26-29 กรกฎาคม 2555 และครั้งที่ 3: 22-25 พฤศจิกายน 2555) (ครั้งที่ 1: 17-20 เมษายน 2556)

3.1 ระยะเวลาที่ศึกษา

ปี 2555: ครั้งที่ 1: 22-26 เมษายน 2555, ครั้งที่ 2: 26-29 กรกฎาคม 2555 และครั้งที่ 3: 22-25 พฤศจิกายน 2555

ปี 2556: ครั้งที่ 1: 17-20 เมษายน 2556 (พื้นที่ป่าเต็งรังพื้นที่ 1 ถูกไฟไหม้ก่อนเข้าเก็บตัวอย่างเป็นเวลาประมาณ 1 วัน)

3.2 การเก็บตัวอย่างมด

การจับโดยวิธี *handling capture*

การจับมดโดยใช้ปากคีบเลือกจับมดงานที่พบตามแนวสำรวจที่กำหนดไว้ในพื้นที่ศึกษาดังข้อ 1 ใช้เวลาประมาณ 30 นาทีต่อหนึ่งพื้นที่ มดที่จับได้ถูกดองใน 70% อัลกอฮอล์ และนำกลับมาที่ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อทำการศึกษาต่อไป

การจับโดยวิธีกับดักหลุม *pitfall trapping*

การดักจับมดโดยสุ่มเลือกแนวสำรวจตามที่กำหนดไว้ในพื้นที่ศึกษาในข้อ 1 (โดยการจับสลาก) มา 1 แนว จากนั้นวางกับดักหลุมลงไปหลุมดักที่ทำไว้ตามเส้นแนวสำรวจ จำนวน 10 กับดักต่อหนึ่งพื้นที่ศึกษา วางกับดักทิ้งไว้เป็นเวลา 24 ชั่วโมงจึงเก็บขึ้น มดที่เก็บได้ถูกดองใน 70% อัลกอฮอล์

3.3 การระบุชนิดของมด

มดงานที่จับได้จากการเก็บตัวอย่างทั้งสองวิธี ถูกนำมาศึกษาลักษณะภายนอกโดยใช้กล้องจุลทรรศน์แบบใช้แสงที่ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อระบุชื่อชนิดมด (*key to species*) ทั้งนี้โดยอ้างอิงจาก Bolton, 1994 ตัวอย่างของมดทุกชนิดบางส่วนถูกนำไปเก็บไว้ในพิพิธภัณฑ์สถานธรรมชาติวิทยาแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อใช้ในการศึกษาต่อไป

ผลการดำเนินงาน

การศึกษาความหลากหลายทางชนิดของปลวก

ตารางที่ 1 รายชื่อชนิดของปลวกที่พบในพื้นที่ศึกษาทั้งสองพื้นที่ คือ ป่าเต็งรังและสวนมะม่วง จับโดยวิธีใช้ปากคืบ (handling capture) และ วิธีกับดักหลุม (pitfall trapping) ในช่วงแล้งร้อน (22-24 เมษายน 2555), ในช่วงฝน (26-29 กรกฎาคม 2555) และในช่วงแล้งหนาว (22-25 พฤศจิกายน 2555) บริเวณสถานีวิจัย Chulalongkorn University Forestry and Research Station ตำบลไหล่น่าน อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดน่าน

วงศ์ วงศ์ย่อย และชนิดของปลวก	พื้นที่ที่ศึกษา		หมายเหตุ
	ป่าเต็งรัง	สวนมะม่วง	
ช่วงแล้งร้อน (22-24 เมษายน 2555)			
-	-	-	ป่าเต็งรัง ไม่พบตัวปลวกและร่องรอยการเข้าทำลายเหยื่อในกับดัก ในแนวเส้นสำรวจทั้งโดยวิธีใช้ปากคืบและวิธีกับดักหลุม สวนมะม่วง ไม่พบตัวปลวกทั้งโดยวิธีใช้ปากคืบและวิธีกับดักหลุม แต่พบร่องรอยการเข้าทำลายเหยื่อในกับดักเพียง 1 กับดักเท่านั้น คือ กับดักที่ 3
ช่วงฝน (26-29 กรกฎาคม 2555)			
Family Termitidae: Subfamily Macrotermitinae			
<i>Macrotermes</i> sp.	✓	-	ป่าเต็งรัง ปลวกทหารถูกจับโดยวิธีใช้ปากคืบ สวนมะม่วง ไม่พบตัวปลวกและร่องรอยการเข้าทำลายเหยื่อในกับดัก ในแนวเส้นสำรวจทั้งโดยวิธีใช้ปากคืบและวิธีกับดักหลุม
<i>Odontotermes</i> sp.	✓	-	ป่าเต็งรัง ปลวกทหารถูกจับโดยวิธีใช้ปากคืบ สวนมะม่วง ไม่พบตัวปลวกและร่องรอยการเข้าทำลายเหยื่อในกับดัก ในแนวเส้นสำรวจทั้งโดยวิธีใช้ปากคืบและวิธีกับดักหลุม
ช่วงแล้งหนาว (22-25 พฤศจิกายน 2555)			
อยู่ระหว่างการระบุชนิด	✓	✓	ป่าเต็งรัง ปลวกทหารถูกดักได้ในกับดักหลุม (D1A7) และมีร่องรอยการทำลายเหยื่อ สวนมะม่วง ปลวกทหารถูกจับโดยวิธีใช้ปากคืบ แต่ไม่พบตัวปลวกและร่องรอยการเข้าทำลายเหยื่อในกับดัก

ตารางที่ 2 รายชื่อชนิดของปลวกที่พบในพื้นที่ศึกษาทั้งสองพื้นที่ คือ ป่าเต็งรังและสวนมะม่วง จับโดยวิธีใช้ปากคืบ (handling capture) และวิธีกับดักหลุม (pitfall trapping) ปี 2556 ในช่วงแล้งร้อน (ครั้งที่ 1: 17-20 เมษายน 2556)

วงศ์ วงศ์ย่อย และชนิด ของปลวก	พื้นที่ที่ศึกษา		หมายเหตุ
	ป่าเต็งรัง	สวนมะม่วง	
ช่วงแล้งร้อน (17-20 เมษายน 2556)			
อยู่ระหว่างการระบุชนิด	-	√	ป่าเต็งรัง ไม่พบตัวปลวกและร่องรอยการเข้าทำลายเหยื่อในกับดัก รวมทั้งไม่มีปลวกถูกจับโดยวิธีใช้ปากคืบเช่นกัน สวนมะม่วง ปลวกทหารถูกดักได้ในกับดักหลุม (M1A4) และมีร่องรอยการทำลายเหยื่อของปลวก

การศึกษาคความหลากหลายทางชนิดของมด

ตารางที่ 3 จำนวนชนิดของมดที่พบในพื้นที่ศึกษาทั้งสองพื้นที่ คือ ป่าเต็งรังและสวนมะม่วง จับโดยวิธีใช้ปากคีบ (handling capture) และ วิธีกับดักหลุม (pitfall trapping) ในช่วงแล้งร้อน (22-24 เมษายน 2555), ช่วงฝน (26-29 กรกฎาคม 2555), ช่วงแล้งหนาว (22-25 พฤศจิกายน 2555) และช่วงแล้งร้อน (ครั้งที่ 1: 17-20 เมษายน 2556) บริเวณสถานีวิจัย Chulalongkorn University Forestry and Research Station ตำบลไหล่น่าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

พื้นที่ศึกษา	ช่วงปี 2555	จำนวนชนิดของมด	จำนวนชนิดมดแต่ละพื้นที่	จำนวนชนิดมดทั้งหมด 2555	จำนวนชนิดของมดทั้งหมด
พื้นที่ป่าเต็งรัง	แล้งร้อน	21	27	42	43
	ฝน	14			
	แล้งหนาว	15			
พื้นที่สวนมะม่วง	แล้งร้อน	25	36		
	ฝน	24			
	แล้งหนาว	28			
พื้นที่ศึกษา	ช่วงปี 2556	จำนวนชนิดของมด	จำนวนชนิดของมดแต่ละพื้นที่	จำนวนชนิดมดทั้งหมด 2556	
พื้นที่ป่าเต็งรัง	แล้งร้อน	23	23	28	
พื้นที่สวนมะม่วง	แล้งร้อน	23	23		

ตารางที่ 4 รายชื่อวงศ์ย่อยและชนิดของมดที่พบในพื้นที่ศึกษาทั้งสองพื้นที่ คือ ป่าเต็งรังและสวนมะม่วง จับโดยวิธีใช้ปากคีบ (handling capture) และ วิธีกับดักหลุม (pitfall trapping) ในปี 2555: ช่วงแล้งร้อน (22-24 เมษายน 2555), ช่วงฝน (26-29 กรกฎาคม 2555) และช่วงแล้งหนาว (22-25 พฤศจิกายน 2555) บริเวณสถานีวิจัย Chulalongkorn University Forestry and Research Station ตำบลไหล่น่าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน (รวมพบมดทั้งสิ้น 42 ชนิด 5 วงศ์ย่อย)

วงศ์ย่อย และ ชนิดของมด	พื้นที่ป่าเต็งรัง			พื้นที่สวนมะม่วง		
	ช่วงแล้งร้อน	ช่วงฝน	ช่วงแล้งหนาว	ช่วงแล้งร้อน	ช่วงฝน	ช่วงแล้งหนาว
Subfamily Dolichoderinae						
<i>Dolichoderus thoracicus</i> (Smith, F., 1860)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
<i>Iridomyrmex anceps</i> (Roger, 1863)	-	-	-	✓	-	-
<i>Philidris</i> sp.1 of AMK	✓	-	✓	-	-	✓
<i>Tapinoma melanocephalum</i> (Fabricius, 1793)	✓	-	-	✓	✓	-
<i>Technomyrmex kraepelini</i> Forel, 1905	-	-	-	-	✓	✓
Subfamily Formicinae						
<i>Anoplolepis gracilipes</i> (Smith, F., 1857)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
<i>Camponotus rufoglaucus</i> (Jerdon, 1851)	-	-	-	✓	✓	✓
<i>Camponotus sericeus</i> (Fabricius, 1798)	-	✓	-	-	-	-
<i>Camponotus</i> sp.7 of AMK	✓	✓	✓	✓	-	-
<i>Oecophylla smaragdina</i> (Fabricius, 1775)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
<i>Paratrechina longicornis</i> (Latreille, 1802)	-	-	-	-	✓	✓
<i>Paratrechina</i> sp.4 of AMK	✓	-	✓	✓	✓	✓
<i>Paratrechina</i> sp.8 of AMK	-	-	-	-	✓	✓
<i>Plagiolepis</i> sp.2 of AMK	-	-	-	✓	-	-
<i>Polyrhachis illaudata</i> Walker, 1895	-	✓	-	-	-	-
<i>Polyrhachis proxima</i> Roger, 1863	-	✓	✓	✓	✓	✓
<i>Polyrhachis (Myrmhopla)</i> sp.11 of AMK	-	-	-	-	-	✓
Subfamily Myrmicinae						
<i>Cataulacus granulatus</i> (Latreille, 1802)	-	-	-	✓	-	✓
<i>Crematogaster (Physocrema) aurita</i> Karawajew, 1935	✓	✓	✓	✓	✓	✓
<i>Crematogaster rogenhoferi</i> Mary, 1879	✓	-	✓	✓	✓	✓

หมายเหตุ AMK: Ant Museum at Kasetsart University

ตารางที่ 4 รายชื่อวงศ์ย่อยและชนิดของมดที่พบในสองพื้นที่ คือ ป่าเต็งรังและสวนมะม่วง ปี 2555 (ต่อ)

วงศ์ย่อย และ ชนิดของมด	พื้นที่ป่าเต็งรัง			พื้นที่สวนมะม่วง		
	ช่วงแล้ง ร้อน	ช่วงฝน	ช่วงแล้ง หนาว	ช่วงแล้ง ร้อน	ช่วงฝน	ช่วงแล้ง หนาว
Subfamily Myrmicinae (ต่อ)						
<i>Crematogaster</i> sp.9 of AMK	√	-	-	-	√	√
<i>Meranoplus bicolor</i> (Guerin-Menerille, 1844)	-	-	-	-	-	√
<i>Monomorium chinense</i> Santschi, 1925	√	-	-	√	-	√
<i>Monomorium floricola</i> (Jerdon, 1851)	√	-	-	√	-	-
<i>Monomorium pharaonis</i> (Linnaeus, 1758)	√	-	-	√	-	-
<i>Monomorium</i> sp.1 of AMK	√	-	-	-	-	-
<i>Oligomyrmex</i> sp.	-	√	-	-	-	-
<i>Pheidole planifrons</i> Santschi, 1920	√	-	√	-	-	√
<i>Pheidole</i> sp.	√	√	-	√	√	√
<i>Pheidologeton diversus</i> (Jerdon, 1851)	-	-	-	√	√	√
<i>Tetramorium walshi</i> (Forel, 1890)	-	-	-	√	-	-
<i>Tetramorium</i> sp.	-	-	-	√	-	√
Subfamily Ponerinae						
<i>Diacamma vargens</i> (Smith, F., 1860)	√	√	√	√	√	√
<i>Hypoponera</i> sp.	-	-	-	√	-	-
<i>Leptogenys diminuta</i> Smith, F., 1857	-	-	-	-	-	√
<i>Leptogenys</i> sp. 15 of AMK	-	√	√	-	-	√
<i>Odontoponera denticulata</i> (Smith, F., 1858)	√	√	√	√	√	√
<i>Pachycondyla aututa</i> Smith, F., 1858	-	-	√	-	-	√
<i>Pachycondyla rufipes</i> (Jerdon, 1851)	-	-	-	-	√	√
<i>Pachycondyla</i> sp.	√	-	-	-	-	-
Subfamily Pseudomyrmecinae						
<i>Tetraoponera rufonigra</i> (Jerdon, 1851)	√	√	√	√	√	√
<i>Tetraoponera nigra</i> (Jerdon, 1851).	√	-	-	√	-	-

หมายเหตุ AMK: Ant Museum at Kasetsart University

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบรายชื่อวงศ์ย่อยและชนิดของมดที่พบในทั้งสองพื้นที่ศึกษาคือ ป่าเต็งรังและสวนมะม่วง จับโดยวิธีใช้ปากคีบ (handling capture) และ วิธีกับดักหลุม (pitfall trapping) ช่วงแล้งร้อนในปี 2555: (ครั้งที่ 1: 22-24 เมษายน 2555) และช่วงแล้งร้อนในปี 2556 (ครั้งที่ 1: 17-20 เมษายน 2556: พื้นที่ป่าเต็งรังพื้นที่ 1 ถูกไฟไหม้ก่อนเข้าเก็บตัวอย่างเป็นเวลาประมาณ 1 วัน)

วงศ์ย่อย และ ชนิดของมด	ปี 2555 (ช่วงแล้งร้อน)		ปี 2556 (ช่วงแล้งร้อน)	
	พื้นที่ป่าเต็งรัง	พื้นที่สวนมะม่วง	พื้นที่ป่าเต็งรัง	พื้นที่สวนมะม่วง
Subfamily Dolichoderinae				
<i>Dolichoderus thoracicus</i> (Smith, F., 1860)	✓	✓	✓	✓
<i>Iridomyrmex anceps</i> (Roger, 1863)	-	✓	-	-
<i>Philidris</i> sp.1 of AMK	✓	-	✓	✓
<i>Tapinoma melanocephalum</i> (Fabricius, 1793)	✓	✓	✓	✓
<i>Technomyrmex kraepelini</i> Forel, 1905	-	-	-	✓
Subfamily Formicinae				
<i>Anoplolepis gracilipes</i> (Smith, F., 1857)	✓	✓	-	-
<i>Camponotus rufoglaucus</i> (Jerdon, 1851)	-	✓	-	✓
<i>Camponotus</i> sp.7 of AMK	✓	✓	✓	-
<i>Oecophylla smaragdina</i> (Fabricius, 1775)	✓	✓	✓	✓
<i>Paratrechina longicornis</i> (Latreille, 1802)	-	-	✓	✓
<i>Paratrechina</i> sp.4 of AMK	✓	✓	✓	✓
<i>Paratrechina</i> sp.8 of AMK	-	-	✓	✓
<i>Paratrechina</i> sp.9 of AMK	-	-	✓	-
<i>Plagiolepis</i> sp.2 of AMK	-	✓	-	-
<i>Polyrhachis bicolor</i> Smith, F., 1858	-	-	-	✓
<i>Polyrhachis proxima</i> Roger, 1863	-	✓	✓	-
Subfamily Myrmicinae				
<i>Cardiocondyla wroughtonii</i> (Forel, 1881)	-	✓	✓	✓
<i>Cataulacus granulatus</i> (Latreille, 1802)	-	✓	-	✓
<i>Crematogaster (Physocrema) aurita</i> Karawajew, 1935	✓	✓	✓	-

หมายเหตุ AMK = Ant Museum of Kasetsart University

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบวงศ์ย่อยและชนิดของมดที่พบในสองพื้นที่ศึกษาช่วงแล้งร้อน ปี 2555/2556 (ต่อ)

วงศ์ย่อย และ ชนิดของมด	ปี 2555 (ช่วงแล้งร้อน)		ปี 2556 (ช่วงแล้งร้อน)	
	พื้นที่ป่าเต็งรัง	พื้นที่สวนมะม่วง	พื้นที่ป่าเต็งรัง	พื้นที่สวนมะม่วง
Subfamily Myrmicinae (ต่อ)				
<i>Crematogaster rogenhoferi</i> Mary, 1879	✓	✓	✓	✓
<i>Crematogaster</i> sp.9 of AMK	✓	-	✓	-
<i>Meranoplus bicolor</i> (Guerin-Menerille, 1844)	-	-	-	✓
<i>Monomorium chinense</i> Santschi, 1925	✓	-	-	-
<i>Monomorium destructor</i> Jerdon, 1851	-	✓	-	-
<i>Monomorium floricola</i> (Jerdon, 1851)	✓	✓	✓	✓
<i>Monomorium pharaenis</i> (Linnaeus, 1758)	✓	✓	✓	✓
<i>Monomorium</i> sp.1 of AMK	✓	-	✓	-
<i>Pheidole planifrons</i> Santschi, 1920	✓	-	-	-
<i>Pheidole</i> sp.	✓	✓	✓	✓
<i>Pheidologeton diversus</i> (Jerdon, 1851)	-	✓	-	✓
<i>Recurvidris</i> sp. 1 of AMK	-	-	✓	-
<i>Tetramorium lanuginosum</i> Mayr, 1870	-	-	-	✓
<i>Tetramorium walshi</i> (Forel, 1890)	-	✓	-	-
<i>Tetramorium</i> sp.	-	✓	-	-
Subfamily Ponerinae				
<i>Diacamma vargens</i> (Smith, F., 1860)	✓	✓	✓	✓
<i>Hypoponera</i> sp.	-	✓	-	-
<i>Odontomachus simillimus</i> Smith, F., 1858	-	-	✓	-
<i>Odontoponera denticulata</i> (Smith, F., 1858)	✓	✓	✓	✓
<i>Pachycondyla</i> sp.	✓	-	-	-
Subfamily Pseudomyrmecinae				
<i>Tetraoponera attenuata</i> Smith, F., 1877	-	-	✓	✓
<i>Tetraoponera difficilis</i> (Emery, 1800)	-	✓	-	-
<i>Tetraoponera rufonigra</i> (Jerdon, 1851)	✓	✓	✓	✓

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบวงศ์ย่อยและชนิดของมดที่พบในสองพื้นที่ศึกษาช่วงแล้งร้อน ปี 2555/2556 (ต่อ)

วงศ์ย่อย และ ชนิดของมด	ปี 2555 (ช่วงแล้งร้อน)		ปี 2556 (ช่วงแล้งร้อน)	
	พื้นที่ป่าเต็ง รัง	พื้นที่สวน มะม่วง	พื้นที่ป่าเต็ง รัง	พื้นที่สวน มะม่วง
Subfamily Pseudomyrmecinae (ต่อ)				
<i>Tetraoponera nigra</i> (Jerdon, 1851).	√	√	-	-

หมายเหตุ AMK = Ant Museum of Kasetsart University

ตารางที่ 6 รายชื่อชนิดของมดจับโดยวิธีใช้ปากคีบ (handling capture) ในพื้นที่ป่าเต็งรัง (ทั้ง 2 พื้นที่) ปี 2555 สถานีวิจัย Chulalongkorn University Forestry and Research Station ตำบลไหล่น่าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ในช่วงแล้งร้อน (23-24 เมษายน 2555) (รวมทั้งสิ้น 11 ชนิด)

ชนิดที่	ชื่อวิทยาศาสตร์
1	<i>Dolichoderus thoracicus</i> (Smith, F., 1860)
2	<i>Philidris</i> sp.1 of AMK
3	<i>Anoplolepis gracilipes</i> (Smith, F., 1857)
4	<i>Oecophylla smaragdina</i> (Fabricius, 1775)
5	<i>Crematogaster (Physocrema) aurita</i> Karawajew, 1935
6	<i>Crematogaster rogenhoferi</i> Mary, 1879
7	<i>Crematogaster</i> sp.9 of AMK
8	<i>Monomorium floricola</i> (Jerdon, 1851)
9	<i>Pheidole</i> sp.
10	<i>Tetraponera rufonigra</i> (Jerdon, 1851)
11	<i>Tetraponera nigra</i> (Jerdon, 1851)

หมายเหตุ AMK: Ant Museum at Kasetsart University

ตารางที่ 7 รายชื่อชนิดของมดจับโดยวิธี handling capture ในพื้นที่สวนมะม่วง (ทั้ง 2 พื้นที่) ปี 2555 สถานีวิจัย Chulalongkorn University Forestry and Research Station ตำบลไหล่น่าน อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดน่าน ในช่วงแล้งร้อน (23-24 เมษายน 2555) (รวมทั้งสิ้น 16 ชนิด)

ชนิดที่	ชื่อวิทยาศาสตร์
1	<i>Dolichoderus thoracicus</i> (Smith, F., 1860)
2	<i>Tapinoma melanocephalum</i> (Fabricius, 1793)
3	<i>Anoplolepis gracilipes</i> (Smith, F., 1857)
4	<i>Oecophylla smaragdina</i> (Fabricius, 1775)
5	<i>Plagiolepis</i> sp.2 of AMK
6	<i>Polyrhachis proxima</i> Roger, 1863
7	<i>Cataulacus granulatus</i> (Latreille, 1802)
8	<i>Crematogaster (Physocrema) aurita</i> Karawajew, 1935
9	<i>Crematogaster rogenhoferi</i> Mary, 1879
10	<i>Monomorium floricola</i> (Jerdon, 1851)
11	<i>Monomorium pharaonis</i> (Linnaeus, 1758)
12	<i>Tetramorium</i> sp.
13	<i>Diacamma vargens</i> (Smith, F., 1860)
14	<i>Odontoponera denticulata</i> (Smith, F., 1858)
15	<i>Tetraoponera rufonigra</i> (Jerdon, 1851)
16	<i>Tetraoponera nigra</i> (Jerdon, 1851)

หมายเหตุ AMK: Ant Museum at Kasetsart University

ตารางที่ 8 รายชื่อชนิดของมดจับโดยวิธี handling capture ในพื้นที่ป่าเต็งรัง (ทั้ง 2 พื้นที่) ปี 2555 สถานีวิจัย Chulalongkorn University Forestry and Research Station ตำบลไทรลำนาน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ในช่วงฝน (26-29 กรกฎาคม 2555) (รวมทั้งสิ้น 10 ชนิด)

ชนิดที่	ชื่อวิทยาศาสตร์
1	<i>Dolichoderus thoracicus</i> (Smith, F., 1860)
2	<i>Anoplolepis gracilipes</i> (Smith, F., 1857)
3	<i>Camponotus sericeus</i> (Fabricius, 1798)
4	<i>Camponotus</i> sp.7 of AMK
5	<i>Oecophylla smaragdina</i> (Fabricius, 1775)
6	<i>Polyrhachis illaudata</i> Walker, 1895
7	<i>Polyrhachis proxima</i> Roger, 1863
8	<i>Crematogaster (Physocrema) aurita</i> Karawajew, 1935
9	<i>Leptogenys</i> sp.15 of AMK
10	<i>Tetraoponera rufonigra</i> (Jerdon, 1851)

หมายเหตุ AMK: Ant Museum at Kasetsart University

ตารางที่ 9 รายชื่อชนิดของมดจับโดยวิธี handling capture ในพื้นที่สวนมะม่วง (ทั้ง 2 พื้นที่) ปี 2555 สถานีวิจัย Chulalongkorn University Forestry and Research Station ตำบลไหล่น่าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ในช่วงฝน (26-29 กรกฎาคม 2555) (รวมทั้งสิ้น 13 ชนิด)

ชนิดที่	ชื่อวิทยาศาสตร์
1	<i>Dolichoderus thoracicus</i> (Smith, F., 1860)
2	<i>Tapinoma melanocephalum</i> (Fabricius, 1793)
3	<i>Technomyrmex kraepelini</i> Forel, 1905
4	<i>Anoplolepis gracilipes</i> (Smith, F., 1857)
5	<i>Oecophylla smaragdina</i> (Fabricius, 1775)
6	<i>Paratrechina longicornis</i> (Latreille, 1802)
7	<i>Paratrechina</i> sp.8 of AMK
8	<i>Polyrhachis proxima</i> Roger, 1863
9	<i>Crematogaster (Physocrema) aurita</i> Karawajew, 1935
10	<i>Crematogaster</i> sp.9 of AMK
11	<i>Tetramorium</i> sp.
12	<i>Odontoponera denticulata</i> (Smith, F., 1858)
13	<i>Tetraoponera rufonigra</i> (Jerdon, 1851)

หมายเหตุ AMK: Ant Museum at Kasetsart University

ตารางที่ 10 รายชื่อชนิดของมดจับโดยวิธี handling capture ในพื้นที่ป่าเต็งรัง (ทั้ง 2 พื้นที่) ปี 2555 สถานีวิจัย Chulalongkorn University Forestry and Research Station ตำบลไหล่น่าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ในช่วงแล้งหนาว (22-25 พฤศจิกายน 2555) (รวมทั้งสิ้น 11 ชนิด)

ชนิดที่	ชื่อวิทยาศาสตร์
1	<i>Dolichoderus thoracicus</i> (Smith, F., 1860)
2	<i>Anoplolepis gracilipes</i> (Smith, F., 1857)
3	<i>Oecophylla smaragdina</i> (Fabricius, 1775)
4	<i>Polyrhachis proxima</i> Roger, 1863
5	<i>Crematogaster (Physocrema) aurita</i> Karawajew, 1935
6	<i>Crematogaster rogenhoferi</i> Mary, 1879
7	<i>Pheidologeton diversus</i> (Jerdon, 1851)
8	<i>Diacamma vargens</i> (Smith, F., 1860)
9	<i>Leptogenys diminuta</i> (Smith, F., 1867)
10	<i>Odontoponera denticulata</i> (Smith, F., 1858)
11	<i>Tetraoponera rufonigra</i> (Jerdon, 1851)

หมายเหตุ AMK: Ant Museum at Kasetsart University

ตารางที่ 11 รายชื่อชนิดของมดจับโดยวิธี handling capture ในพื้นที่สวนมะม่วง (ทั้ง 2 พื้นที่) ปี 2555
 สถานีวิจัย Chulalongkorn University Forestry and Research Station ตำบลไหล่นาน อำเภอเวียงสา
 จังหวัดน่าน ในช่วงแล้งหนาว (22-25 พฤศจิกายน 2555) (รวมทั้งสิ้น 26 ชนิด)

ชนิดที่	ชื่อวิทยาศาสตร์
1	<i>Dolichoderus thoracicus</i> (Smith, F., 1860)
2	<i>Philidris</i> sp.1 of AMK
3	<i>Technomyrmex kraepelini</i> Forel, 1905
4	<i>Anoplolepis gracilipes</i> (Smith, F., 1857)
5	<i>Camponotus rufoglaucus</i> (Jerdon, 1851)
6	<i>Oecophylla smaragdina</i> (Fabricius, 1775)
7	<i>Paratrechina longicornis</i> (Latreille, 1802)
8	<i>Paratrechina</i> sp.4 of AMK
9	<i>Paratrechina</i> sp.8 of AMK
10	<i>Polyrhachis proxima</i> Roger, 1863
11	<i>Polyrhachis (Myrmhopla)</i> sp.11 of AMK
12	<i>Cataulacus granulatus</i> (Latreille, 1802)
13	<i>Crematogaster (Physocrema) aurita</i> Karawajew, 1935
14	<i>Crematogaster rogenhoferi</i> Mary, 1879
15	<i>Crematogaster</i> sp.9 of AMK
16	<i>Meranoplus bicolor</i> (Guerin-Menerille, 1844)
17	<i>Monomorium chinense</i> Santschi, 1925
18	<i>Pheidole</i> sp.
19	<i>Pheidologeton diversus</i> (Jerdon, 1851)
20	<i>Tetramorium</i> sp.
21	<i>Diacamma vargens</i> (Smith, F., 1860)
22	<i>Leptogenys diminuta</i> (Smith, F., 1867)

หมายเหตุ AMK: Ant Museum at Kasetsart University

ตารางที่ 11 รายชื่อชนิดของมดจับโดยวิธี handling capture ในพื้นที่สวนมะม่วง (ทั้ง 2 พื้นที่) ปี 2555 ในช่วงแล้งหนาว (22-25 พฤศจิกายน 2555) (ต่อ)

ชนิดที่	ชื่อวิทยาศาสตร์
23	<i>Odontoponera denticulata</i> (Smith, F., 1858)
24	<i>Pachycondyla astuta</i> Smith, F., 1858
25	<i>Pachycondyla rufipes</i> (Jerdon, 1851)
26	<i>Tetraoponera rufonigra</i> (Jerdon, 1851)

หมายเหตุ AMK: Ant Museum at Kasetsart University

ตารางที่ 12 รายชื่อชนิดของมดจับโดยวิธี handling capture ในพื้นที่ป่าเต็งรัง (ทั้ง 2 พื้นที่) ปี 2556 สถานีวิจัย Chulalongkorn University Forestry and Research Station ตำบลไหล่น่าน อำเภอยางสง่าง จังหวัดน่าน ในช่วงแล้งร้อน (17-20 เมษายน 2556) (รวมทั้งสิ้น 13 ชนิด)

ผลการสำรวจมดในป่าเต็งรังพื้นที่ 1 ด้วยวิธีใช้ปากคีบ *(พื้นที่ถูกไฟไหม้) (รวมทั้งสิ้น 7 ชนิด)

ชนิดที่	ชื่อวิทยาศาสตร์
1	<i>Philidris</i> sp.1 of AMK
2	<i>Oecophylla smaragdina</i> (Fabricius, 1775)
3	<i>Paratrechina longicornis</i> (Latreille, 1802)
4	<i>Paratrechina</i> sp.8 of AMK
5	<i>Crematogaster (Physocrema) aurita</i> Karawajew, 1935
6	<i>Crematogaster rogenhoferi</i> Mary, 1879
7	<i>Monomorium floricola</i> (Jerdon, 1851)

ผลการสำรวจมดในป่าเต็งรังพื้นที่ 2 ด้วยวิธีใช้ปากคีบ *(พื้นที่ไม่มีไฟไหม้) (รวมทั้งสิ้น 7 ชนิด)

ชนิดที่	ชื่อวิทยาศาสตร์
	<i>Dolichoderus thoracicus</i> (Smith, F., 1860)
	<i>Tapinoma melanocephalum</i> (Fabricius, 1793)
	<i>Paratrechina</i> sp.8 of AMK
	<i>Polyrhachis proxima</i> Roger, 1863
	<i>Diacamma vargens</i> (Smith, F., 1860)
	<i>Odontomachus simillimus</i> Smith, F., 1858
	<i>Tetraponera rufonigra</i> (Jerdon, 1851)

หมายเหตุ AMK: Ant Museum at Kasetsart University

ตารางที่ 13 รายชื่อชนิดของมดจับโดยวิธี handling capture ในพื้นที่สวนมะม่วง (ทั้ง 2 พื้นที่) ปี 2556
 สถานีวิจัย Chulalongkorn University Forestry and Research Station ตำบลไหล่นาน อำเภอเวียงสา
 จังหวัดน่าน ในช่วงแล้งร้อน (17-20 เมษายน 2556) (รวมทั้งสิ้น 13 ชนิด)

ชนิดที่	ชื่อวิทยาศาสตร์
1	<i>Dolichoderus thoracicus</i> (Smith, F., 1860)
2	<i>Philidris</i> sp.1 of AMK
3	<i>Tapinoma melanocephalum</i> (Fabricius, 1793)
4	<i>Technomyrmex kraepelini</i> Forel, 1905
5	<i>Oecophylla smaragdina</i> (Fabricius, 1775)
6	<i>Paratrechina longicornis</i> (Latreille, 1802)
7	<i>Polyrhachis bicolor</i> Smith, F., 1858
8	<i>Cataulacus granulatus</i> (Latreille, 1802)
9	<i>Crematogaster rogenhoferi</i> Mary, 1879
10	<i>Monomorium floricola</i> (Jerdon, 1851)
11	<i>Monomorium pharaenis</i> (Linnaeus, 1758)
12	<i>Tetraoponera attenuata</i> Smith, F., 1877
13	<i>Tetraoponera rufonigra</i> (Jerdon, 1851)

หมายเหตุ

AMK: Ant Museum at Kasetsart University

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยจำนวนมดแต่ละชนิด (ต่อ 1 กับดัก) ในพื้นที่ป่าเต็งรังทั้งสองพื้นที่ (n=20) จับด้วยวิธีกับดักหลุม (pitfall trapping) ในช่วงแล้งร้อน (23-24 เมษายน 2555) บริเวณสถานีวิจัย Chulalongkorn University Forestry and Research Station ตำบลไหล่น่าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน (เรียงจากมากไปน้อย)

ชนิดที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ค่าเฉลี่ยจำนวนมด (ต่อ1 กับดัก)	SE
1	<i>Oecophylla smaragdina</i>	31.2	16.2
2	<i>Dolichoderus thoracicus</i>	23.7	9.1
3	<i>Camponotus</i> sp.7 of AMK	1.5	0.5
4	<i>Odontoponera denticulata</i>	0.5	0.2
5	<i>Monomorium</i> sp.1 of AMK	0.4	0.4
6	<i>Crematogaster rogenhoferi</i>	0.4	0.3
7	<i>Tetraoponera rufonigra</i>	0.4	0.2
8	<i>Camponotus rufoglaucus</i>	0.4	0.3
9	<i>Monomorium floricola</i>	0.4	0.2
10	<i>Pheidole</i> sp.	0.3	0.2
11	<i>Diacamma vargens</i>	0.3	0.1
12	<i>Tapinoma melanocephalum</i>	0.2	0.1
13	<i>Monomorium pharaonis</i>	0.1	0.1
14	<i>Monomorium chinense</i>	0.1	0.1
15	<i>Pheidole planifrons</i>	0.1	0.1
16	<i>Paratrechina</i> sp.4 of AMK	0.1	0.1

หมายเหตุ AMK: Ant Museum at Kasetsart University

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยจำนวนมดแต่ละชนิด (ต่อ 1 กีบดัก) ในพื้นที่สวนมะม่วงทั้งสองพื้นที่ (n=20) จับด้วยวิธี กีบดักหลุม (pitfall trapping) ในช่วงแล้งร้อน (23-24 เมษายน 2555) บริเวณสถานีวิจัย Chulalongkorn University Forestry and Research Station ตำบลไหล่น่าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน (เรียงจากมากไป น้อย)

ชนิดที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ค่าเฉลี่ยจำนวนมด (ต่อ1 กีบดัก)	SE
1	<i>Pheidologeton diversus</i>	209.2	209.2
2	<i>Monomorium destructor</i>	5.1	3.4
3	<i>Diacamma vargens</i>	3.4	0.9
4	<i>Oecophylla smaragdina</i>	2.4	1.2
5	<i>Camponotus rufoglaucus</i>	1.3	0.6
6	<i>Camponotus</i> sp.7 of AMK	0.8	0.3
7	<i>Dolichoderus thoracicus</i>	0.7	0.4
8	<i>Iridomyrmex anceps</i>	0.7	0.4
9	<i>Paratrechina</i> sp.4 of AMK	0.6	0.5
10	<i>Tetraponera rufonigra</i>	0.6	0.4
11	<i>Anoplolepis gracilipes</i>	0.4	0.2
12	<i>Pheidole</i> sp	0.2	0.2
13	<i>Tapinoma melanocephalum</i>	0.2	0.1
14	<i>Odontoponera denticulata</i>	0.1	0.1
15	<i>Monomorium floricola</i>	0.1	0.1
16	<i>Monomorium pharaonis</i>	0.1	0.1
17	<i>Hypoponera</i> sp.	0.1	0.1
18	<i>Tetramorium walshi</i>	0.1	0.1

หมายเหตุ AMK: Ant Museum at Kasetsart University

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ยจำนวนมดแต่ละชนิด (ต่อ 1 กับดัก) ในพื้นที่ป่าเต็งรังทั้งสองพื้นที่ (n=20) จับด้วยวิธีกับดักหลุม (pitfall trapping) ในช่วงฝน (26-29 กรกฎาคม 2555) บริเวณสถานีวิจัย Chulalongkorn University Forestry and Research Station ตำบลไหล่น่าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน (เรียงจากมากไปน้อย)

ชนิดที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ค่าเฉลี่ยจำนวนมด (ต่อ1 กับดัก)	SE
1	<i>Oecophylla smaragdina</i>	2.7	1.1
2	<i>Camponotus</i> sp.7 of AMK	1.3	0.4
3	<i>Dolichoderus denticulata</i>	0.6	0.3
4	<i>Pheidole</i> sp.	0.4	0.2
5	<i>Crematogaster (Physocrema) aurita</i>	0.2	0.2
6	<i>Odontoponera denticulata</i>	0.1	0.1
7	<i>Diacamma vargens</i>	0.1	0.1
8	<i>Dolichoderus thoracicus</i>	0.1	0.1
9	<i>Oligomyrmex</i> sp	0.1	0.1

หมายเหตุ AMK: Ant Museum at Kasetsart University

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ยจำนวนมดแต่ละชนิด (ต่อ 1 กับดัก) ในพื้นที่สวนมะม่วงทั้งสองพื้นที่ (n=20) จับด้วยวิธีกับดักหลุม (pitfall trapping) ในช่วงฝน (26-29 กรกฎาคม 2555) บริเวณสถานีวิจัย Chulalongkorn University Forestry and Research Station ตำบลไทรน่าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน (เรียงจากมากไปน้อย)

ชนิดที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ค่าเฉลี่ยจำนวนมดต่อ1 กับดัก	SE
1	<i>Pheidologeton diversus</i>	18.8	16.1
2	<i>Oecophylla smaragdina</i>	4.6	2.2
3	<i>Diacamma vargens</i>	0.6	0.2
4	<i>Camponotus</i> sp.7 of AMK	0.5	0.2
5	<i>Odontoponera denticulata</i>	0.5	0.2
6	<i>Pheidole</i> sp	0.4	0.2
7	<i>Paratrechina</i> sp.4 of AMK	0.3	0.2
8	<i>Anoplolepis gracilipes</i>	0.2	0.1
9	<i>Camponotus rufoglaucus</i>	0.1	0.1
10	<i>Iridomyrmex anceps</i>	0.1	0.1
11	<i>Dolichoderus thoracicus</i>	0.1	0.1
12	<i>Pachycondyla rufipes</i>	0.1	0.1
13	<i>Crematogaster rogenhoferi</i>	0.1	0.1
14	<i>Tetramorium</i> sp.	0.1	0.1

หมายเหตุ AMK: Ant Museum at Kasetsart University

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ยจำนวนมดแต่ละชนิด (ต่อ 1 กัดัก) ในพื้นที่ป่าเต็งรังทั้งสองพื้นที่ (n=20) จับด้วยวิธีกับดักหลุม (pitfall trapping) ในช่วงแล้งหนาว (22-25 พฤศจิกายน 2555) บริเวณสถานีวิจัย Chulalongkorn University Forestry and Research Station ตำบลไหล่น่าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน (เรียงจากมากไปน้อย)

ชนิดที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ค่าเฉลี่ยจำนวนมดต่อ1 กัดัก	SE
1	<i>Oecophylla smaragdina</i>	9.3	3.3
2	<i>Crematogaster (Physocrema) aurita</i>	0.6	0.6
3	<i>Pheidole planifrons</i>	0.4	0.3
4	<i>Odontoponera denticulata</i>	0.3	0.1
5	<i>Philidris</i> sp. 1 of AMK	0.2	0.2
6	<i>Diacamma vargens</i>	0.2	0.1
7	<i>Pachycondyla astuta</i>	0.1	0.1
8	<i>Tetraoponera rufonigra</i>	0.1	0.1
9	<i>Paratrechina</i> sp.4 of AMK	0.1	0.1
10	<i>Camponotus</i> sp.7 of AMK	0.1	0.1

หมายเหตุ AMK: Ant Museum at Kasetsart University

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ยจำนวนมดแต่ละชนิด (ต่อ 1 กับดัก) ในพื้นที่สวนมะม่วงทั้งสองพื้นที่ (n=20) จับด้วยวิธีกับดักหลุม (pitfall trapping) ในช่วงแล้งหนาว (22-25 พฤศจิกายน 2555) บริเวณสถานีวิจัย Chulalongkorn University Forestry and Research Station ตำบลไหล่น่าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน (เรียงจากมากไปน้อย)

ชนิดที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ค่าเฉลี่ยจำนวนมดต่อ1 กับดัก	SE
1	<i>Oecophylla smaragdina</i>	0.7	0.3
2	<i>Diacamma vargens</i>	3.8	1.0
3	<i>Pheidole planifrons</i>	0.2	0.2
4	<i>Pheidole</i> sp.	1.2	0.5
5	<i>Odontoponera denticulata</i>	1.4	0.8
6	<i>Paratrechina longicornis</i>	0.3	0.2
7	<i>Paratrechina</i> sp.4 of AMK	0.1	0.1
8	<i>Dolichoderus thoracicus</i>	0.2	0.1
9	<i>Anoplolepis gracilipes</i>	0.1	0.1
10	<i>Tetramorium</i> sp.	0.2	0.1
11	<i>Pheidologeton diversus</i>	130.4	85.2
12	<i>Pachycondyla rufipes</i>	0.1	0.1
13	<i>Pachycondyla astuta</i>	0.4	0.2
14	<i>Crematogaster</i> sp.9 of AMK	0.1	0.1
15	<i>Cardiocondyla wroughtonii</i>	0.1	0.1
16	<i>Leptogenys diminuta</i>	1.8	1.8
17	<i>Techomyrmex kraepelini</i>	0.1	0.1
18	<i>Meranoplus bicolor</i>	0.1	0.1

หมายเหตุ AMK: Ant Museum at Kasetsart University

ตารางที่ 20 เปรียบเทียบรายชื่อชนิดและค่าเฉลี่ยจำนวนต่อ 1 กับดักของมด (n=10) ที่จับโดยวิธีกับดักหลุม (pitfall trap) ในพื้นที่ป่าเต็งรังพื้นที่ 1 ก่อนเกิดไฟไหม้ในช่วงแล้งหนาวปี 2555 (เก็บตัวอย่างครั้งที่ 3: 22-25 พฤศจิกายน 2555) และหลังเกิดไฟไหม้ประมาณ 1 วันในช่วงแล้งร้อนปี 2556 (เก็บตัวอย่างครั้งที่ 1: 17-20 เมษายน 2556)

ชนิดที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ปี 2555		ปี 2556	
		ค่าเฉลี่ย จำนวนมด ต่อ1 กับดัก	SE	ค่าเฉลี่ย จำนวนมด ต่อ1 กับดัก	SE
1	<i>Oecophylla smaragdina</i>	18.5	4.9	1.6	1.6
2	<i>Pheidole</i> sp.	0.0	0.0	1.5	0.7
3	<i>Paratrechina</i> sp.4 of AMK	0.0	0.0	1.4	0.6
4	<i>Crematogaster (Physocrema) aurita</i>	1.1	1.0	0.0	0.0
5	<i>Paratrechina longicornis</i>	0.0	0.0	0.9	0.9
6	<i>Recurvidris</i> sp.1 of AMK	0.0	0.0	0.6	0.4
7	<i>Monomorium floricola</i>	0.0	0.0	0.5	0.4
8	<i>Philidris</i> sp.1 of AMK	0.4	0.4	0.0	0.0
9	<i>Cardiocondyla wroughtonii</i>	0.1	0.1	0.3	0.3
10	<i>Camponotus</i> sp.7 of AMK	0.0	0.0	0.3	0.2
11	<i>Philidris</i> sp.1 of AMK	0.0	0.0	0.2	0.2
12	<i>Odontoponera denticulata</i>	0.1	0.1	0.0	0.0
13	<i>Paratrechina</i> sp.9 of AMK	0.0	0.0	0.1	0.1
14	<i>Crematogaster</i> sp.9 of AMK	0.0	0.0	0.1	0.1
15	<i>Monomorium</i> sp.1 of AMK	0.0	0.0	0.1	0.1
16	<i>Monomorium pharaonis</i>	0.0	0.0	0.1	0.1

หมายเหตุ AMK: Ant Museum at Kasetsart University

ตารางที่ 21 ค่าเฉลี่ยจำนวนมดแต่ละชนิด (ต่อ 1 กับดัก) ในพื้นที่สวนมะม่วงทั้งสองพื้นที่ (n=20) จับด้วยวิธีกับดักหลุม (pitfall trapping) ในช่วงแล้งร้อน (17-20 เมษายน 2556) บริเวณสถานีวิจัย Chulalongkorn University Forestry and Research Station ตำบลไทรน่าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน (เรียงจากมากไปน้อย)

ชนิดที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ค่าเฉลี่ยจำนวนมดต่อ1 กับดัก	SE
1	<i>Pheidologeton diversus</i>	756.5	756.5
2	<i>Oecophylla smaragdina</i>	2.65	1.375
3	<i>Diacamma vargens</i>	1.35	0.455
4	<i>Dolichoderus thoracicus</i>	0.25	0.123
5	<i>Odontoponera denticulata</i>	0.2	0.092
6	<i>Paratrechina</i> sp.4 of AMK	0.1	0.069
7	<i>Camponotus rufoglaucus</i>	0.1	0.1
8	<i>Tapinoma melanocephalum</i>	0.1	0.069
9	<i>Meranoplus bicolor</i>	0.1	0.1
10	<i>Monomorium pharaenis</i>	0.1	0.069
11	<i>Crematogaster rogenhoferi</i>	0.05	0.05
12	<i>Paratrechina longicornis</i>	0.05	0.05
13	<i>Tetramorium lanuginosum</i>	0.05	0.05
14	<i>Pheidole</i> sp.	0.05	0.05
15	<i>Cardiocondyla wroughtonii</i>	0.05	0.05
16	<i>Paratrechina</i> sp.8 of AMK	0.05	0.05

หมายเหตุ AMK: Ant Museum at Kasetsart University

งานที่จะดำเนินการในขั้นต่อไป

1. การวางแผนสำรวจและวางกับดักหลุม
 - ทำแผนภูมิแสดงแนวสำรวจและตำแหน่งที่กำหนดสำหรับการฝังกับดักถาวรในพื้นที่ศึกษา
 - ทำแผนที่แสดงตำแหน่งของพื้นที่ศึกษาในสถานีวิจัย Chulalongkorn University Forestry and Research Station
2. การศึกษาชนิดและลักษณะรังของปลวก
 - เก็บตัวอย่างปลวกโดย handling capture และ termite baiting system ในช่วงฝนและช่วงแล้งหนาว ปี 2556
3. การศึกษาชนิดของมด
 - เก็บตัวอย่างมดโดย handling capture และ pitfall trapping ในช่วงฝนและช่วงแล้งหนาว ปี 2556

เอกสารอ้างอิง

- Bolton, B. 1994. Identification guide to the ant genera of the world, Harvard University Press, Cambridge, 222 pp.
- Roonwal, M. L. and Chhotani, O. B. 1989. The Fauna of India and the Adjacent Countries: Isoptera (Termites). Vol. 1. Doon Phototype Printers, India. 627 pp.
- Sitthicharoenchai D and Chantarawat N, 2006. Ant species diversity in the establishing area for advanced technology institute at Lai-Nan sub-district, Wiang Sa district, Nan province, Thailand. Journal of Natural History of Chulalongkorn University. 6:67-74.